

PLANINSKA
ZVEZA
SLOVENIJE

ALPINE
ASSOCIATION
OF SLOVENIA

Ob železnici 30 a
p. p. 214
SI-1001 Ljubljana
W www.pzs.si

E info@pzs.si
T +386 (0)1 43 45 680
F +386 (0)1 43 45 691
ID DOV 562316133
IBAN 506 6100 0001 6522 551

KOMISIJA ZA VARSTVO
GORSKE NARAVE
T +386 (0)1 43 45 683
E varstvo.narave@pzs.si
W <https://kvgn.pzs.si>

Datum: 24. 02. 2021

POROČILO O DELU KVGN V LETU 2020

OSNOVA PREDSTAVITEV

Komisija za varstvo gorske narave Planinske zveze Slovenije (v nadaljevanju KVGN PZS) usklajuje in pospešuje dejavnosti planinske organizacije na področju varovanja gorske narave.

IO KVGN PZS pripravlja strokovna mnenja in predloge rešitev ter jih posreduje pristojnim organom PZS.

ZAMRZNITEV DEJAVNOSTI ZARADI EPIDEMIJE KORONAVIRUSNE BOLEZNI

Tudi KVGN PZS je morala zaradi epidemije koronavirusne bolezni odpovedati ali zamrzniti številne aktivnosti oziroma jih izvesti v prilagojeni obliki. Največji in najvplivnejši izpad na delo KVGN, tudi v prihodnje, je bil izostanek tečaja za nove varuhe gorske narave. Prav tako smo morali odpovedati licenčni seminar, občni zbor smo izvedli na daljavo. Opustiti smo morali tudi naravovarstvena predavanja po MDO in letno srečanje varstva gorske narave.

TEMELJNE USMERITVE DELA V LETU 2020

KVGN je v letu 2020 aktivnosti usmerjala v:

- ažurno in kritično spremljanje stanja in posegov v gorsko okolje in naravo ter informiranje organov PZS ter javnosti o nedovoljenih posegih in aktivnostih;
- pripravo strokovnih stališč do načrtovanja različnih dejavnosti in prostorskih posegov v gorsko naravo in okolje nasploh;
- izobraževanje in usposabljanje strokovnega kadra, žal v omejeni in prilagojeni obliki;
- promocijo varstva gorske narave med planinsko in širšo javnostjo, zlasti mladino;
- konsolidacijo organiziranosti in delovanja varstva gorske narave v PZS.

Dnevi alpske možine

Foto: Marijan Denša

SESTAVA IN DEJAVNOST KVG N V LETU 2020

Na dan 31.12.2020 je imelo od skupaj 291 v PZS včlanjenih društev odsek za varstvo gorske narave 113 planinskih društev (39 % od vseh).

To je glede na perečo problematiko ogrožanja gorske narave zelo malo. Zlasti skrbi, da svojega odseka VGN nimajo številna velika društva in društva.

Preglednica: **Strokovni kadri (stanje na dan 31. 12. 2020)**

Naziv	Skupno število	Število z licenco	Število pripravnikov
varuh gorske narave	325	110	/
gorski stražar	~ 700	/	

Preglednica: **Sestava IO KVG N VGN, 31.12.2020**

Načelnik	Člani IO	Seje IO
Marijan Denša, PD Nazarje	Janez Bizjak, PD Dovje-Mojstrana Nataša Burgar Gabrovec, PD Iskra Kranj (od 2020) Sabina Francek Ivovič, OPD Koper, namestnica vodje Danijela Jakomini, PD Skalca Hoče-Slivnica Olga Kržan, PD Brežice Miran Ritonja, PD Ptuj (od 2020) Jure Tičar, PD Ljubno (od 2020) Franka Zega, PD Nova Gorica	2. dopisna seja (16. 02.); 8.seja (20. 02.); 3. dopisna (02. 06.); 9. seja (30. 09.)

V letu 2020 smo na dopisnem občnem zboru izvedli nadomestne volitve zaradi odstopa dveh članic v letu 2019, ki sta odstopili iz osebnih razlogov.

Zbor odsekov za varstvo gorske narave pri MDO

Izveden je bil 18. junija 2020 v dopisni obliki. Udeležilo se ga je 62 odsekov VGN planinskih društev od skupno 113 (55 %).

Naravovarstveni planinski izlet travnik-Komen

Foto: Marijan Denša

IZOBRAŽEVANJE IN USPOSABLJANJE STROKOVNIH KADROV

Izobraževanje in usposabljanje varuhov gorske narave (VGN) v okviru dejavnosti IO KVGN

Zaradi omejitvenih ukrepov smo tečaj za varuhe gorske narave v letu 2020 odpovedali, prav tako licenčno izobraževanje.

Preglednica: **Izvedena usposabljanja: 17. tečaj za VGN in licenčni tečaj 2019 za VGN**

Naziv usposabljanja	Termin in lokacija	Št. udelež.	Tehnično vodstvo	Predavatelji
Licenčni seminar za VGN	odpadlo			
Tečaj za VGN	odpadlo			
Zaključek tečaja za VGN	odpadlo			

Izobraževanje, usposabljanje in ozaveščanje v okviru dejavnosti odborov VGN MDO

V okviru načrtovane konsolidacije organiziranosti in delovanja varstva gorske narave v PZS dajemo vse večji poudarek delovanju odborov VGN pri MDO PD. na področju izobraževanja, usposabljanja in ozaveščanja.

Ena od osnovnih dejavnosti odborov je izvajanje izobraževanja in usposabljanja za nove gorske stražarje. Žal so v letu 2020 odpadli praktično vsi načrtovani tečaji, razen enega.

Preglednica: **Izvedeni tečaji za gorsko stražo**

Odbor VGN pri MDO PD	Število	Vodja tečaja	Opomba
Dolenjske in Bele krajine	34	Rozalija Skobe	Še pred razglasitvijo epidemije

Skupaj je v letu 2020 značko gorski stražar prejelo 34 kandidatov.

Kljub omejitvenim ukrepom so odbori v letu 2020 uspeli organizirati ali izvesti lepo število akcij, od tečaja za nove gorske stražarje, naravovarstvene delavnice, izlete in predavanja. Večine teh akcij se udeležujejo tudi člani drugih MDO, ne samo tistega, ki akcijo organizira, kar pripomore k povezovanju in izmenjavi izkušenj. Navedene so samo najpomembnejše, torej »glavne« akcije odborov.

Preglednica: **Izvedene naj-pomembnejše akcije Odborov VGN MDO PD v letu 2020**

Odbor VGN	Aktivnost (namen, oblika, izvajalec, ...)	Št.	Datum	Opomba
Savinjske	Delavnica Obisk gorske narave - CIPRA	47	13.02.	Celje
Dolenjske in Bele krajine	NV izlet po naravoslovni učni poti (Mach) Novo mesto	36	06.06.	
Savinjske	NV planinski izlet Travniki-Komen	26	01.08.	NZ Smrekovec
Gorenjske	Dnevi alpske močine (v izvedbi TNP), organizacija udeležbe VGN	10	14.08.	Planina za Liscem
Podravja	NV dan Areh	36	19.09.	Predavanja, izlet
Zasavja	NV ekskurzija – več ločenih skupin	17	10.10.	EKOKROG

Opomba: preglednica je urejena po datumih.

Žal pa so odpadla načrtovana NV predavanja dogovorjena z NV naravovarstvene organizacijo EKOKROG, s katero smo se dogovorili za niz predavanj po vseh odbori po Sloveniji.

IZOBRAŽEVANJE, INFORMIRANJE IN OZAVEŠČANJE JAVNOSTI

Izobraževanje, informiranje in ozaveščanje planinske in druge javnosti oz. obiskovalcev gorskega sveta je pomembna naloga KVGN PZS. Naš cilj je opozoriti in pokazati celovitost vplivov rekreacije, turizma in drugih dejavnosti na živo in neživo naravo gorskega sveta.

Poteka na vseh treh nivojih organiziranja: v okviru akcij odsekov v planinskih društvih, akcij meddruštvenih odborov in izvršnega odbora, na različne načine in obravnava različne vsebinske sklope.

V letu 2020 smo zaradi omejitvenih ukrepov (zmanjšanega obsega potovanj in počitnikov v tujini) zaznali povečan obisk naravnega okolja obiskovalcev, ki še nimajo privzetih naravovarstvenih navad organiziranih planincev (svoje smeti odnesem s seboj), kar je povzročilo povečan obseg onesnaženja narave in tudi povečan obseg nemira.

POMEMBNEJŠI PROJEKTI V LETU 2020

Tudi obseg načrtovanih projektov je bil zaradi korona razmer in osebnih razlogov načelnika izveden v zelo omejenem obsegu. Za leto 2020 načrtovane projekte smo prenesli v program za leto 2021.

Preglednica: **Pomembnejši projekti v letu 2020**

Projekt	Namen	Stanje
Prenova učbenika Narava v gorskem svetu	Prenova zastarelih delov	Zastalo
Prenova spletne strani KVGN	Spletna stran je nepregledna in zato nepriljubljena za uporabnike	Zastalo, v pripravi
Priprava novih pripomočkov za planinsko pedagogiko s področja varstva gorske narave	Ozaveščanje mladih	Delno izvedeno
Izobraževanja/usposabljanja vodnikov PZS na temo varstvo gorske narave	Ozaveščanje in izobraževanje VPZS o varstvu narave pri njihovem vodniškem delu	Odpadlo
Naravovarstveni planinski tabor Stari trg ob Kolpi	Ozaveščanje mladih o naravovarstvenih vsebinah preko tabora za mlade	Izvedeno

Srečanje varstva gorske narave
v Podvolovljeku
(nadomestni dogodek za DSP)
Foto: Vlasta Medvešek Crnkovič

PRIPRAVA STROKOVNIH MNENJ IN PREDLOGI REŠITEV ORGANOM PZS

Preglednica: **Strokovna mnenja, stališča, predlogi, pobude organom PZS**

Zadeva	Rešitev Predlog	Stanje
Predlog dopolnitev Statuta PZS -VGN	Šola varstva gorske narave, status gorskih stražarjev	Nesprejeto
Postopek sprememb in dopolnitev Pravilnika KVGn	Ažuriranje	V pripravi
Tuširanje v kočah v visokogorju	Predlog UO PZS	Preneseno na GK
Smernice za ravnanje z vodo v planinskih postojankah	Sestanek z GK	Obstalo

Problematika onesnaženja vode v kraškem alpskem svetu slovenskega visokogorja je zaradi klimatskih sprememb vse bolj pereča. Naloga organiziranega planinstva oz. PZS je, da z dobrim zgledom obvladovanja problematike zaradi dejavnosti planinske infrastrukture kot NV organizacija daje dober zgled drugim uporabnikom tega prostora. Problem je rešljiv s primernim in aktivnim pristopom izvajalcev storitev.

DRUGE AKTIVNOSTI IO KVGn V LETU 2020

Preglednica: **Druge aktivnosti IO KVGn v letu 2020**

Aktivnost	Namen	Datum	Lokacija (in opomba)
Udeležba na zborih in akcijah odborov VGN MDO PD, (tudi izvedba predavanj)	Sodelovanje z odbori	Dolenjska in Bela krajina, Koroška, Primorska, Savinjska, Zasavje	
Zaključek nagradnega natečaja za planinske krožke GORE SO ZA MLADE POMEMBNE	Sodelovanje z MK Promocija svetovnega dneva gora Promocija varstva gorske narave	MDG	Objava na spletu
NV srečanje GS-VGN Žagerski mlin-Repov slap	Srečanje varstva gorske narave (za DSP v Lučah),	19.09.	Podvolovljek, 8 udeležencev
Facebook profil KVGn	Planinsko in širšo javnost informirati o problematiki varstva gorske narave.	Profil je bil v letu 2020 manj ažuren kot v preteklih letih	
Instagram profil KVGn	Planinsko in širšo javnost informirati o problematiki varstva gorske narave.	Profil je v začetni fazi	
Promoviranje akcije BRATI GORE ob MDG	Promocija planinske kulture ob MDG	Vse leto	Sestanki, splet

Delavnica Obisk gorske narave
Foto: Marijan Denša

MEDNARODNE AKTIVNOSTI KVG N V LETU 2020

Preglednica: Mednarodne aktivnosti KVG N v letu 2020

Aktivnost	Namen	Datum	Lokacija
Seja KONSAR CAA	Letni sestanki komisije za varstvo gorske narave in prostorskega načrtovanja v Alpah (KONSAR). Udeležila se ju je Irena Mrak. Med letom je sodelovanje s KONSAR poteklo s pisnim komuniciranjem.	08.05. 02. 07.	Video sestanka

PRIZNANJA KVG N V LETU 2020

Preglednica: Priznanja KVG N v letu 2020 - za leto 2019

Naziv priznanja	Pogoj za prejem	Prejemniki
Diploma dr. Angele Piskernik	Življenjsko delo in izjemni uspehi na področju varstva in ohranjanja gorske narave	- Marija (Marta) Bašelj (PD Škofja Loka) - Anton Lavtar (PD Križe) - Anica Pugelj (PD Velenje) - Janez Slabe (PD Logatec)

Priznanj zaradi omejitev še nismo podelili, pripravili smo le objavo.

ODSTOPANJE IZVEDBE OD PLANA

Zaradi omejitvenih ukrepov je odpadla večina načrtovanih akcij, saj delovanje komisije temelji predvsem na izobraževanju in ozaveščanju, torej tečajih, delavnicah, predavanjih, srečanjih, NV planinskih izletih in drugih aktivnostih, kjer je načrtovano veliko število udeležencev.

Marijan Denša
načelnik KVG N

NV pohod na Goro Oljko
Foto: Marijan Denša